

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247956

คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2

อำเภอคูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH TYPE II DIABETES MELLITUS
IN KUCHINARAI DISTRICT, KALASIN PROVINCE

นายฉัตรพร คุ้มแก้ว

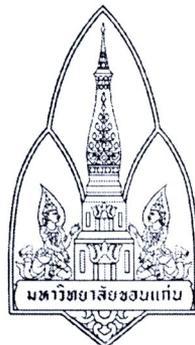
วิทยานิพนธ์ที่ปริณายกสภาการสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

6009252705

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2
อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH TYPE II DIABETES MELLITUS
IN KUCHINARAI DISTRICT, KALASIN PROVINCE

นายเสกสรร หีบแก้ว

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2
อำเภอคูฉินรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

นายเสกสรร หีบแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

**QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH TYPE II DIABETES MELLITUS
IN KUCHINARAI DISTRICT, KALASIN PROVINCE**

MR. SEKSAN HEEBKAEW

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC HEALTH
GRADUATE SCHOOL KHONKAEN UNIVERSITY**

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์: คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอภูผินารายณ์
จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อผู้จัดทำวิทยานิพนธ์: นายเสกสรร หีบแก้ว

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. วงศา เกาหลีวิวงศ์ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยง ขามรัตน์ กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. วงศา เกาหลีวิวงศ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมดัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(รองศาสตราจารย์พิชญ์ อุตตะมะเวทิน)

รักษาราชการแทนคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เสกสรร ทิพย์แก้ว. 2554. **คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. วงศา เกาหศิริวงศ์

บทคัดย่อ

247956

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Analytical Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณภาพชีวิต และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษา คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ของอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มารับการรักษาอย่างต่อเนื่องที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชภูผินารายณ์ จำนวน 404 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบมีระบบ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรง และ ตรวจสอบความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาช 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานได้แก่ Multiple linear regressions นำเสนอค่า Mean difference พร้อมช่วงเชื่อมั่น 95% (95% confidence interval)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ร้อยละ 70.79 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 58.87 ± 11.29 ปี ร้อยละ 79.46 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 87.87 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 77.48 ประกอบอาชีพเกษตรกร รายได้รวมของครอบครัวอยู่ระหว่าง 500 – 6800 บาทต่อเดือน มีรายได้น้อยกว่า 6,800 บาทต่อเดือน ร้อยละ 58.17 มีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 77.72 มีความเครียดอยู่ในระดับ ปกติ/ไม่มีความเครียด (คะแนนเฉลี่ย 13.20 ± 6.95 คะแนน) ร้อยละ 75.50 มีคุณภาพชีวิตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนรวมเฉลี่ย 86.26 ± 12.99 คะแนน) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ (Mean diff = 8.035; 95%CI = 5.87 to 10.20; P-value < 0.001) ระยะเวลาที่ป่วย (Mean diff = -0.244; 95%CI = 0.42 to -0.64; p-value = 0.008) ความเครียด (Mean diff = -0.641; 95%CI: -0.79 to -0.48; p-value = <0.001) และการดูแลและช่วยเหลือตนเอง (Mean diff = 6.883; 95%CI = 3.08 to 10.68; P-value < 0.001)

Seksan Heebkaew. 2011. **Quality of Life of Patients with Type II Diabetes Mellitus**

In Kuchinarai District, Kalasin Province. Master of Public Health Thesis, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor : Assoc. Prof. Dr.Wongsa Laohasiriwong

ABSTRACT

247956

This cross-sectional analytical research aimed to identify quality of life and factor associated with quality of life of Type II Diabetes Mellitus (DM) patients in Kuchinarai District, Kalasin Province. The total of 404 samples was systematic randomly selected to response to questionnaires interview. The questionnaire was tested for validity and had reliability (Cronbach alpha coefficient =0.89). Both descriptive and inferential statistics (multiple linear regression analysis) were used to analyze the data and presented the mean different and 95% confidence interval.

The results indicated that most of the sample was females (70.79%) with average age of 58.87 ± 11.29 years old, were married (79.46%), finished primary education (87.87%), and were farmers (77.48%). Their monthly family income ranged from 500 to 6,800 Baht per month with the median of 6,800 Bath per month. Most of them indicated having sufficient income (58.17%). Most of them had normal level of stress (77.72%) with average score of 13.20 ± 6.95 . The overall quality of life of these Type II DM patients was at moderate levels (75.50%) with average score of 86.26 ± 12.99 . Factors associated with quality of life of Type II Diabetes Mellitus patients were sufficient income (Mean diff = 8.035;95%CI= 5.87 to 10.20; P-value < 0.001), duration of having DM (Mean diff = -0.244; 95%CI-0.42 to - 0.64; p-value = 0.008), stress (Mean diff = -0.641; 95%CI: -0.79 to - 0.48; p-value = <0.001), and self-care (Mean diff = 6.883 ; 95%CI = 3.08 to 10.68; P-value < 0.001).

งานวิทยานิพนธ์นี้มอบส่วนดีให้บุพการี ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วงศา เล่าหศิริวงศ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนายธีรศักดิ์ พาจันท์ ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สังกัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นผู้ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาชี้แนะ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบแนวทางการพัฒนาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเกิดแรงบันดาลใจอย่างมุ่งมั่นเพื่อให้การศึกษานี้เกิดความสำเร็จได้อย่างภาคภูมิใจ

ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. รุจิรา ดวงสงค์ รองศาสตราจารย์ปรีชา นิพพานนท์ อาจารย์ประจำภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดร. สุทธิพันธ์ สระทองน ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี และอาจารย์สุทิน ชนะบุญ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ จนใช้ในการศึกษาได้

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชภูมินารายณ์ สาธารณสุขอำเภอภูมินารายณ์ เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามการศึกษา

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุริยนต์ หีบแก้ว คุณแม่มะลิวัลย์ หีบแก้ว ผู้ให้กำเนิด รวมถึงครอบครัวหีบแก้วทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

เสกสรร หีบแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 ข้อจำกัดในการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 โรคเบาหวาน	8
2.2 คุณภาพชีวิต	19
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
2.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
3.1 รูปแบบการวิจัย	62
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
3.3 ตัวแปรและการวัดตัวแปร	64
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
3.7 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	70
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	70
3.9 จริยธรรมในการวิจัย	72
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	73
4.1 ผลการวิจัย	74
4.2 การอภิปรายผล	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	94
5.1 สรุปผลการวิจัย	94
5.2 ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และค่าความเที่ยงของ แบบสอบถาม	107
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	121
ประวัติผู้เขียน	123

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ระดับคะแนนคุณภาพชีวิต	67
ตารางที่ 2	ตารางหุ่น	71
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จำแนกตามลักษณะทางประชากร	75
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม	77
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จำแนกตามข้อมูลด้านการเจ็บป่วย	79
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของความเครียดของกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความเครียด	81
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับคุณภาพชีวิต	82
ตารางที่ 8	จำนวน ร้อยละ คะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวาน แยกรายข้อ	84
ตารางที่ 9	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระกับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	86
ตารางที่ 10	การวิเคราะห์ Multiple Linear Regression Analysis หาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	88
ตารางที่ 11	การทดสอบค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม	119

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดคุณภาพชีวิต	21
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดของการวิจัย	61